

Alkol Kullanım Bozukluğunda Valproik Asit Kullanımına Bağlı Hiperamonyemik Ensefalopati: Bir Olgu Sunumu

Elif Nur Yılmaz¹ , Artuner Deveci¹

¹Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Manisa

Giriş: Alkol kullanım bozukluğunda valproat alkol yoksunluk sendromu tedavisinde azalmış nöbet insidansı ile birlikte belirtilerin kötüleşmesini engellemek için kullanılmaktadır. Hiperamonyemi, valproat tedavisinde çoğunlukla asemptomatik seyreder. Valproat kaynaklı hiperamonyemi hepatik enzimlerde artış olmaksızın kan amonyak seviyelerinde artış ile karakterizedir ve ilacın kesilmesiyle geri döndürülebilir. Valproat kaynaklı hiperamonyemi risk faktörlerinin varlığında ajitasyon, konfüzyon, koma gibi yaşamı tehdit eden yan etkilerle karşımıza çıkabilmektedir. Valproat kaynaklı semptomatik hiperamonyemi literatürde nadiren bildirilmiştir, olgumuzda valproat kaynaklı hiperamonyemik ensefalopatiye dikkat çekmeyi amaçladık.

Yöntemler / Olgu Sunumu: 56 yaşında erkek hasta her gün olan > 10 birim alkol kullanımı, mutsuzluk, hayattan keyif alamama yakınmalarıyla tarafımıza başvurdu. Alkol kullanım bozukluğu ve depresif epizod tanılarıyla kliniğimize yatışı yapıldı. Hastaya 40 mg/gün dozundan başlayarak diazepam protokolü, IV B12 replasmanı, sertralin tedavileri başlandı. Diazepam dozu CIWA-AR skorlamasına göre azaltılarak kesildi. Yatışının 6. günü alkol kullanım bozukluğunda dürtüsellik engellemesi, yoksunluk belirtilerini azaltması amaçlarıyla valproat tedavisine başlandı. Valproat 500 mg/gün dozundan başlanarak 3 günde 1000 mg/gün dozuna çıkıldı. Valproat tedavisinin 5. gününde hastada bilinç bulanıklığı, oryantasyon ve kooperasyon kaybı, idrar inkontinansı şikayetleri ortaya çıktı. Nörolojik muayenesinde lateralizan bulgu saptanmadı. Nörolojiye danışıldı, IM tiamin tedavisi başlandı. Beyin BT ve difüzyon MR görüntülemelerinde akut patoloji saptanmadı. Tetkiklerinde kan valproik asit düzeyi: 97 ug/mL, AST: 25 U/L, ALT: 13 U/L, amonyak: 104 µmol/l olarak sonuçlandı. Hiperamonyemi sebebiyle dahiliyeye danışılan hastaya alkolik hepatit tanısıyla prednizolon 40 mg/gün başlandı.

Sonuçlar: İlaça bağlı hiperamonyemik ensefalopati düşünülerek valproat kesildi. Valproat kesilmesiyle birlikte hastanın şikayetlerinin 4 gün içerisinde gerilediği gözlemlendi. Yapılan kontrol tetkiklerinde amonyak: 51 µmol/l, kan valproik asit düzeyi: 11.1 ug/mL olarak ölçüldü. Valproat kullanılamaması sebebiyle aşermeyi azaltıcı etkisi sebebiyle ketiapin başlandı. Olgu hastanın onamı alınarak yazılmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Valproat kullanan hastalarda ani gelişen bilinç bulanıklığı, oryantasyon kaybı gibi şikayetler ortaya çıktığında hiperamonyemi açısından değerlendirilmelidir. Valproat kaynaklı hiperamonyemik ensefalopatide AST ve ALT'nin olağan aralıkta ve kan VPA düzeylerinin terapötik aralıkta olması dikkat çekicidir. Literatürde bipolar bozukluk ve epilepside bildirilen olgular bulunmaktadır. Olgumuzda alkol kullanım bozukluğunda görülmesi dikkat çekicidir.

Anahtar Kelimeler : alkol kullanım bozukluğu , hiperamonyemik ensefalopati , valproat , yan etki